

P A N U :

ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!

Minusta on välillä tuntunut, niin kuin uutta vuotta ei täällä meillä päin, maaseudulla olletikaan, erikoisemmin vietettäisi. Tarkoitan tässä kuitenkin maaseudulla nimenomaan sellaista maaseutua, jossa kaupunkilaistavat eivät vielä, vanhan kunnan maalaispiirtin häviämistäkään huolimatta, ole lyöneet leimaansa arki- eivätkä edes pyhätapoihin. Saattaa olla, että erehdyin, sotajouluja – vuodenvaihteita lukuunottamatta olen viettänyt nämä "vanhat" ja "uudet" joulut kaupunkioissa. Tietysti uuden vuoden tulo aina on noteerattu, kirkko ja lehdistökin jo kauan ovat pitäneet huolen sen huomaamisesta. Nykyisin radio ja televisio taatusti muistuttavat. Ollisi kiintoisaa tietää, onko esimerkiksi tinanvalanta maaseudulla täällä Pohjois-Pohjanmaalla vanha vai uusi tapa.

Hieman yllätyn, kun luen Samu-
li Paulaharjun Kainuun mailta-
teoksesta, että Uusivuosi oli van-
hastaan tuttu tinan valamispäivä.

Paulaharju on kerännyt tiedot muutamina vuosina ennen ensimmäistä maailmansotaa, ja kertojista nuorimmat näyttävät olleen alula kahdeksattakymmentä. Hän kertoo, että Kainuussa silloin jo 1800-luvulla valettiin tina jokaiselle talon eläjälle, jopa eläimille ja haitioillekin. Ensin porautettiin maanhaltialle, sitten isännälle, emännälle... Ilmankos meilläkin kotona aina on valettu tina myös talontouluille, vaikka siinä yhteydessä nykyisin usein lasketaankin leikkiä, että johan isälle valettiin yksi tina. Usein on valettu myös kotoa poissa oleville perheenjäsenille, ja nytkin porautettiin yhdelle kaukana vieraalla maalla olevalle ja päätettiin lähettää postipaketissa, vastaanottajamaan tullimiesten ihmeteltäväksi. Sen verran massiivinen siitä tinasta kyllä tuli, ettei se enää lennä kirjepostina!

Kotini uudenvuodentavat muistan runsaan puolen vuosisadan takaa. Niinpä niihin samoissa tiloissa, mikä taitaa olla kaupunkioissa melko harvinaista, on tottunutta jo neljäs polvi. Aina on valettu tinaa, pulavuosinakin edellisvuosien aina enemmän ja enemmän murenevaiset vanhat tinat. Tavalista myöhäisempi iltakahvi on sekin kuulunut uudenvuodenaaton seremonioihin, ennenvanhaan tämän talon ensimmäisen isännän aikana, oli tapana keittää iltatee samovaarissa, minkä perinteen samoin kuin itse samovaarin kulkeutumisen historia jäi kyselemättä. Se oli sitä aikaa, jolloin talo vielä lämmitettiin kakluuneilla. Silloin myös tinat valettiin elävän tulen hehkussa, mikä oli totisesti toista kuin sähkölevyn päällä kituttaminen. Olen jokseenkin varma, että en ennen kahtakymmentä ollut kotoa poissa paitsi perheen kanssa yhtenäksään uudenvuodenaattona, ellei nyt joskus partiotovereiden kanssa jollain retkellä, vaikka ensimmäinen Isonniemen -retki onkin mielessäni

vasta vuosien 34–35 taitteesta. Niin kuin sinä yönä jäätyneen meren kainalossa metsien takana, niin yleensäkin vuodenvaihte kaikesta hupailusta ja hulluttelusta huolimatta on vetänyt hieman totiseksi. Ihminen hiljentyy mitenkään tuli oma leiviskä hoidetuksi, mitä kaikkea tapahtuukaan seuraavien auringonkiertojen aikana. Kolmen sodan kokeminen ja muut murhe- ja pulavuodetko ne panevatkin miettimään...

Viime aikoina on kuin itsestään kohonnut itse uudenvuodenaaton merkittävämmäksi seremoniaksi "Fiinin vilharmoonisen" eli Wienin filharmonisen orkesterin Strauss-konsertti. Nyt se oli ohjelmassa jo 13. kerran, mutta televisiokatselijoina olemme paljon, paljon nuorempia. Voi, veljet, mikä elämys. Straussien valssit ovat aina olleet parasta, mitä tanssillattialla olen elänyt. Millä riemulla onkaan Tonava kaunoiset ja muut aikoinaan pyörityt. Vieläkin tuntee itsensä kymmeniä vuosia nuoremமாகsi. Tässä konsertissa ei nyt kuitenkaan ole alkuunkaan vain tanssista ja sen nuorille ihmisille suomasta riemuisasta elämyksestä kysymys, vaan musiikista yleensä. Suuri loistava orkesteri, jonka jokainen soittaja tuntuu olevan taiteilija alalään, soittamisen riemu, jota koko väriävä tv-ruutu tuntuu hehkuvan. Esikoinen sanoi, että tämä on Suomen teeseen jokaisen vuoden ylivoimaisesti loistavin esitys. Filharmonikkojen johtaja Willy Boskosky on niin suuremoinen johtaja, että hän vetää mukaansa, paitsi orkesterinsa ja yleisönsä, varmasti jokaisen vähänkään musiikkia ymmärtävän ihmisen mökötti tämä millä kulmalla maapalloa hyvänsä. Käy myös hieman katkeaksi wieniläisyleisö, joka avoimesti osoittaa tunteensa ja elää mukana. Ja kaikesta kultaa valloittava huumori. Me Tv-katselijat olemme vielä onnellisemmassa asemassa kuin Wienissä konsertissa istuvat, sillä me näemme myös baletit ja operetit, valssit ja polkat, jotka maailman valioihin kuuluvat taiteilijat tanssivat meille valkokankaalle, vain meille. Arvosteluasteikossani ei ole kyllin korkeaa numeroa tälle Eurovision suursuoritukselle. Jos joltakin on jäänyt tämä uudenvuodenaaton ohjelma noteeraamatta, niin sopii panna jo nyt päivityriin, ettei sitten tarvitse katuä.

Onnea kaikkea kaikkein välttämättömintä vuodelle 1971!